

ПВНЗ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

ПРОГРАМА

фахового випробування

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

освітня програма Соціальна робота

форма навчання денна

для вступників на освітній ступінь бакалавр

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», «спеціаліст», освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» з іншої спеціальності, для осіб, які здобувають такий самий ступінь (рівень) вищої освіти не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план

Обговорено
на засіданні кафедри соціальної роботи
ПВНЗ КІДМУ
протокол № 7 від 01 березня 2018 року

Затверджено
на засіданні Приймальної комісії
ПВНЗ КІДМУ
Протокол № 4 від 26 березня 2018 р.

Укладачі:

Косенко Володимир Дмитрович – голова фахової атестаційної комісії, кандидат філософських наук;

Тернавська Тетяна Анатоліївна – член фахової атестаційної комісії, кандидат педагогічних наук;

Шадрін Віталій Іванович – член фахової атестаційної комісії, старший викладач.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування для вступу на здобуття ступеня бакалавра є визначення теоретичних знань, умінь та практичних навичок вступників згідно з вимогами до освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста відповідної спеціальності..

Фахове випробування проводиться у формі усного екзамену з дисциплін, знання з яких є базовими для здобуття ступеня бакалавра. Фахове випробування проводиться за екзаменаційним білетом, який містить два теоретичних питання. Відповіді вступники фіксують письмово на *аркуші усної відповіді (співбесіди) на вступному випробуванні* зі штампом Приймальної комісії. Тривалість підготовки вступника - 45 хвилин.

Вимоги до підготовки вступника:

Фахове випробування проводиться у формі усного екзамену. Його база обґрунтовується змістом навчальних дисциплін, що формують рівень фахівця. На фахове випробування виносяться теоретичні питання з дисциплін «Теорія соціальної роботи» та «Методика та технологія соціальної роботи», що узагальнює основні положення теоретичних засад соціальної роботи та теоретичних конструкцій соціальних процесів, що є найбільш поширеними в процесі реалізації соціальних технологій в рамках соціальної роботи.

Оцінювання знань вступників відбувається на підставі таких критеріїв:

- правильність відповідей (правильне і чітке, послідовне, достатньо глибоке викладення ідей, понять фактів тощо);
- ступінь усвідомлення матеріалу та самостійність міркувань;
- вміння користуватися засвоєними теоретичними знаннями, науковою термінологією;
- наявність власного міркування (аналіз, порівняльна характеристика періодичних видань в різних країнах одного періоду, що зумовлена економічними та політичними обставинами).

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. «Теорія соціальної роботи»

Тема 1. Соціальна робота як галузь наукових знань і професія

Предмет і об'єкт вивчення теорії соціальної роботи. Основні категорії соціальної роботи. Принципи та закономірності теоретичної соціальної роботи. Зв'язок соціальної роботи з іншими науками.

Характеристика соціальної роботи як професії. Суб'єкти та об'єкти соціальної роботи. Мета та завдання соціальної роботи. Функції та рівні практичної соціальної роботи. Професіоналізм у соціальній роботі.

Тема 2. Становлення соціальної роботи як науки в Україні

Роль географічних, соціально-економічних, політичних умов у формуванні національних особливостей науки «соціальна робота».

Благодійність як передумова виникнення соціальної роботи. Релігійні засади виникнення соціальної роботи. Суспільна опіка у різні історичні етапи розвитку країни.

Виникнення соціальної роботи як професійної діяльності та науки в Україні. Еволюція теорії соціальної роботи. Становлення і особливості розвитку соціальної роботи на сучасному етапі розвитку України.

Тема 3. Соціальна політика держави, її роль у соціальній роботі

Поняття соціальної політики. Основна мета та завдання соціальної політики. Функції та принципи соціальної політики. Суб'єкти та об'єкти соціальної політики.

Передумови формування соціальної політики. Роль і місце соціальної політики держави у розвитку соціальної роботи як практики. Зв'язок соціальної політики і соціальної роботи. Напрями та пріоритети державної соціальної політики.

Тема 4. Типологія теорій соціальної роботи

Типологізація теорій соціальної роботи як форма наукового дослідження. Загальна характеристика підходів до типології теорій соціальної роботи. Критерії типології теорій соціальної роботи. Типологізація за об'єктивним критерієм: індивідуальні, групові, масові.

Типологізація за критерієм методологічної опори на теорії інших наук: медицини, філософії, психології, соціології, педагогіки.

Зв'язок теорій і моделей соціальної роботи. Генеза розвитку теорій і моделей соціальної роботи у різні періоди суспільного розвитку. Застосування теорій та моделей соціальної роботи на практиці. Комплексність теорій соціальної роботи як приклад ефективного синтезування соціальних елементів відкритих та закритих соціальних систем.

Тема 5. Методологія соціальної роботи

Сутність процесу соціальної роботи, його етапи. Поняття «метод», «методологія», «прийом», «засіб», «форма», «технологія» у соціальній роботі.

Класифікація форм і методів соціальної роботи. Загально-філософські методи, загальнонаукові та спеціально-наукові методи соціальної роботи. Характеристика групи спеціально-наукових методів, що використовуються в практичній соціальній роботі. Технології соціальної роботи.

Поняття і сутність соціально-економічних методів соціальної роботи. Соціологічні методи у соціальній роботі: їх класифікація та переваги. Теоретичні засади методів соціальної роботи, що запозичені із психології. Психологічні та соціально-психологічні методи і методики, що активно застосовуються в соціальній роботі. Класифікація педагогічних форм і методів, принципів навчання і виховання.

Індивідуальна соціальна робота як метод. Зміст, особливості, фази процесу індивідуальної соціальної роботи. Групова робота як метод соціальної роботи. Поняття «грумада» та підходи до її визначення. Типологія та структура грумади. Робота в грумаді як метод соціальної роботи.

Тема 6. Система органів соціального обслуговування населення

Еволюція та передумови становлення системи соціального обслуговування. Система соціального захисту в Україні в радянський період, її переваги та недоліки. Система соціального захисту та мережа соціальних відомств в сучасній Україні. Причини наявності двох типів соціальних служб в українській соціальній сфері.

Роль державних і недержавних організацій в соціальній сфері. Класифікація організацій, що здійснюють соціальну допомогу. Нормативно-правові основи соціального обслуговування населення.

Тема 7. Відомча специфіка соціальної роботи

Відомча специфіка соціальної роботи. Необхідність соціальної роботи у військовому середовищі та з членами сімей військових. Особливості соціальної роботи в закладах освіти та соціально-педагогічні технології роботи з девіантними дітьми та підлітками. Організація соціальної роботи в медичних установах. Особливості соціально-медичної роботи та види клієнтів, що її потребують.

Соціальна робота в пенітенціарній системі. Зміст соціальної роботи в пенітенціарному закладі та соціально-педагогічні технології роботи із засудженими. Соціальна реабілітація звільнених.

Соціальна робота на виробництві. Діяльність соціологічної та соціальної служб на підприємстві.

Тема 8. Інформаційне забезпечення діяльності соціальних служб

Сучасні тенденції в інформаційному забезпеченні соціальних установ, служб, організацій. Функції та принципи «паблік рилейшнз».

Складові комунікації в державних і недержавних установах соціальної сфери. Інформаційне забезпечення державної соціальної політики. Інформаційне забезпечення недержавної соціальної служби. Інструменти соціального забезпечення соціальних служб, проектів.

Тема 9. Психогігієна соціального працівника

Сутність професійного ризику у соціальній роботі. Професійна втома, її ознаки та наслідки. Феномен професійного вигорання та його характерні риси. Поняття, причини та наслідки професійної деформації особистості.

Поняття психогігієни соціального працівника. Сучасні психогігієнічні методики профілактики професійного вигорання та професійної деформації особистості. Супервізія в соціальній роботі, її значення та необхідність.

РОЗДІЛ 2. «Методика та технологія соціальної роботи»

Тема 1. Історія розвитку соціальних технологій.

Появлення соціальних технологій як напряму теорії управління та соціальної інженерії на початку ХХ ст.

Етапи розвитку соціальної технології в Росії та за кордоном: перший етап – з початку ХХ ст. до 1917 року; другий етап – 20-ті – перша половина 30-тих рр.; третій етап – 30-ті – 60-ті рр. четвертий етап – 70-ті – 90-ті рр.

Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної дійсності.

Тема 2. Поняття та сутність соціальних технологій.

Різні підходи до трактування поняття «соціальна технологія». Соціальні технології як система знань про оптимальні способи перетворення і регулювання соціальних відносин і процесів у життєдіяльності людей, а також сама практика алгоритмічного застосування оптимальних способів перетворення і регулювання соціальних відносин і процесів.

Умови ефективності соціальних технологій. Умови технологізації практичної діяльності в соціальній сфері. Особливості технологічного підходу до соціальних процесів. Фактори, що впливають на ефективність впровадження соціальних технологій: об'єктивні та суб'єктивні.

Тема 3. Структура та характеристики соціальних технологій.

Структура соціальної технології: визначення мети, вибір рішення, організація соціальної дії, аналіз результатів.

Характеристики соціальної технології: універсальність, конструктивність, результативність, оперативність, відносна простота, надійність, гнучкість, економічність, зручність в експлуатації.

Тема 4. Класифікація соціальних технологій.

Залежність багатоманітності соціальних технологій від широкого спектру соціальної діяльності.

Ознаки класифікації соціальних технологій. За масштабністю: глобальні, регіональні, локальні соціальні технології. За ступенем новизни: інноваційні і рутинні. За посиленням універсальності самої класифікації: технології забезпечення соціального функціонування суспільства (технології соціальної роботи); політичні технології; технології інформаційного забезпечення функціонування суспільства; технології економічного функціонування і розвитку власності; технології правового забезпечення функціонування суспільства; технології духовно-культурного розвитку.

Інші види соціальних технологій.

Тема 5. Технологія соціальної роботи як галузь соціальних технологій.

Технологія соціальної роботи як одна із галузей соціальних технологій, що орієнтована на соціальне обслуговування, допомогу і підтримку громадян, які знаходяться у важкій життєвій ситуації.

Характеристики технологій соціальної роботи: динамічність, безперервність, циклічність, дискретність. Етапи розробки технології соціальної роботи: теоретичний, методичний, процедурний.

Функції технологій соціальної роботи: аналітико-прогностична, діагностична, системно-моделююча, проектно-організаторська, інструментально-практична, активізаційна, розпорядчо-управлінська, евристична.

Тема 6. Класифікація соціальних технологій в соціальній роботі.

Класифікація технологій в соціальній роботі.

1. Загальні: соціальна діагностика, соціальне консультування та посередництво, соціальна профілактика, соціальна адаптація, соціальна реабілітація, соціальна терапія, соціальна опіка та піклування, соціальна експертиза, соціальне проектування, технології зв'язку з громадськістю.

2. Міждисциплінарні: соціологічні технології, соціально-педагогічні технології, психологічні, медико-соціальні, організаційно-управлінські, соціально-економічні технології підтримки населення.

3. Конкретні: технології соціальної роботи з сім'єю, з жінками, з людьми літнього та старого віку, з дезадаптованими дітьми і підлітками, з молоддю, з інвалідами, технологи соціальної роботи в пенітенціарній системі.

Тема 7. Особливості загальних технологій соціальної роботи.

Загальні (функціональні) технології як більш універсальні технології. Їх застосування у роботі не з однією конкретною категорією осіб, які потребують соціальної допомоги і підтримки, а з декількома.

Найбільш значущі технологічні процедури, що включає в себе система функціональних технологій: соціальна діагностика, соціальна профілактика,

соціальна адаптація, соціальна реабілітація, соціальна корекція й терапія, соціальна експертиза, прогнозування, моделювання та ін.

Тема 8. Особливості міждисциплінарних технологій соціальної роботи.

Взаємозв'язок соціальної роботи з науковими галузями, знання яких використовуються у теорії та практиці соціальної роботи.

Особливості використання таких міждисциплінарних технологій соціальної роботи, як соціологічні технології, соціально-педагогічні, психологічні, медико-соціальні, організаційно-управлінські, соціально-економічні технології підтримки населення.

Тема 9. Технології соціального захисту населення.

Сутність категорії «соціальний захист». Світові моделі соціального захисту. Активні та пасивні заходи соціального захисту. Система органів соціального захисту населення в Україні.

Методи і технології соціального захисту (підтримки) населення в сучасних умовах. Соціальний захист та підтримка безробітних. Завдання, функції, та технології роботи Державної служби зайнятості.

Тема 10. Особливості та види конкретних технологій соціальної роботи.

Конкретні технології соціальної роботи як певні технологічні процедури надання допомоги конкретним категоріям населення і соціальним прошаркам, які потребують допомоги.

Зміст таких конкретних технологій соціальної роботи, як: технології соціальної роботи у сфері зайнятості населення, з безробітними громадянами; технології соціальної роботи з сім'ями; фемінологічні технології соціальної роботи; технології соціальної роботи з інвалідами, громадянами похилого віку; технології соціальної роботи з дітьми, підлітками і молоддю, які опинилися у важкій життєвій ситуації; технології соціальної роботи у вирішенні національно-етнічних проблем та ін.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5 (відмінно)	Оцінюється відповідь, в якій навчальний матеріал відтворено в повному обсязі. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблено аргументовані висновки.
4 (добре)	Оцінюється відповідь, в якій відтворено значну частину навчального матеріалу, відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, дає підстави вважати, що абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень зі спеціальності, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки.
3 (задовільно)	Оцінюється відповідь, в якій відтворено основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння, надано визначення основних понять з окремими помилками.
2 (незадовільно)	Оцінюється відповідь на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Відповідь містить суттєві помилки.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

З дисципліни «Теорія соціальної роботи»:

1. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості. — Харків: Фоліо, 1996.
2. Бурлачук Л. Ф., Грабская И. А., Карачян А. И. Основы психотерапии. — К., 1999.
3. Васьковская С. В., Горностай П. П. Психологические консультирование: Ситуационные задачи. — К., 1996.
4. Введение в социальную работу: Учебное пособие.- М.:Академический проект,2000.- 496с.
5. Гакслі Т. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки: Пер. з англ. — К.: Основи, 1995.
6. Групповая психотерапия / Под ред. Б. Карвасарского, С. Ледера. — М.: Оникс, 1994.
7. Дворецька Г. В. Соціологія: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2002.
8. Дікон Б., Халс М., Стабе. П. Глобальна соціальна політика. — К.: Основи, 1999. — 396с.
9. Журавлев В. И. Основы педагогической конфликтологии. — М., 1993.
10. Законодавство України про соціальний захист населення. — 4-те вид. / О. М. Роїна. — К.: КНТ, 2005.
11. Кириченко С. Шляхи формування громадянського суспільства і правової держави.- К.: Логос, 1999. - 88с.
12. Левин Б. М., Левин М. Б. Наркомания и наркоманы: Книга для учителя. — М.: Просвещение, 1991.
13. Лукашевич М. П. Соціалізація: виховні механізми і технології. — К.: Вид-во ІЗМН, 1998.
14. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002.
15. Максимова Н. Ю. Воспитательная работа с социально дезадаптированными школьниками: Метод. реком. — К.: АПН України, Ін-т психології, 1997.
16. Мигович І. І. Основи соціології. — Ужгород, 1996.
17. Мигович І. І. Соціальна робота (вступ до спеціальності). — Ужгород: Патент, 1997.
18. Моховиков А. Н. Телефонное консультирование. — К.: Академпресс, 1994.
19. Оржеховська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: Навч. метод. посіб. — К., 1996.
20. Основы социальной работы: Учебник / под ред. П.Д.Павленок. - М.: ИНФРА - М. 1997 - 368 с.
21. Основы социальной работы: Учебное пособие для начального профессионального образования / Е.В.Хижин, Т.П.Карпова, Н.П.Ерофеева и др., Под ред Е.В.Хижина. — М.:Изд-й центр "Академия", 2001.-144с.
22. Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. П. Д. Павленок. — М.: Инфра -М, 1999.
23. Пей Н. М. Сучасна теорія соціальної роботи. — К., 2000.
24. Понятійно-термінологічний словник з соціальної роботи / За ред. І. В. Козубовської, І. І. Миговича. — Ужгород: УКМУ, 2001.
25. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за рубежом. — Ужгород: УДУ, 2000.
26. Психологические аспекты профилактики алкоголизма и наркомании среди подростков: Метод. пособие. — К.: ИСНО, 1995.
27. Рудестам К. Групповая психология: психокоррекционные группы: теория и практика: Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1990.
28. Сальникова Л. С. Телефон доверия. — М.: Знание, 1990.
29. Семигіна Т. В. Робота в громаді: практика й політика. — К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2004.
30. Семигіна Т. В., Грига І. М. Теорія і методи соціальної роботи. — К.: Вид. дім “Академія”, 2004.

31. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002.
32. Социальная работа: Словарь справочник/ под ред. В.И.Филоненко. Сост.: Е.П.Агапов, В.И.Акопов, В.Д.Альперович, А.О.Бухановский и др. — М.: "Контур", 1998. — 480 с.
33. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / За ред. І. Д. Звереві, Г. М. Лактіонової. — К.: Центр навч. літератури, 2004.
34. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. Полтавця. — К.: Вид. дім "КМ Академія", 2000.
35. Соціальна робота: технологічний аспект: Навч. Посібник / За ред. А.Й. Капської. — К.: Центр навч. літератури, 2004.
36. Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. Методология и методы социологических исследований. — К.: МАУП, 2000.
37. Теория социальной работы / Под ред. Е. И. Холостовой. — М.: Юристъ, 1998.
38. Теория социальной работы: Учебник / Под ред. проф. Е.И.Холостовой. — М.: Юристъ, 1998. — 334 с.
39. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник / За ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. — К.: Академвидав, 2005.
40. Тетерский С. В. Введение в социальную работу: Учеб. пособие. — М.: Академ. проект, 2002.
41. Хемби Гордон. Телефонная помощь. — Одесса, 1992.
42. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи. Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 464 с.
43. Энциклопедия социальной работы: Пер. с англ.: В 3 т. — М., 1993–1994.

З дисципліни «Методика та технологія соціальної роботи»:

1. Дети в кризисных ситуациях: профилактика негативных явлений и социально-психологическая помощь / Под общ. ред. И.Д. Зверевой. — К.: Наук, світ, 2001. — 63 с. — (Б-чка соц. работника / соц. педагога). — (Благополучие детей и молодежи: возможности соц. работы).
2. Дятченко Л. Я. Социальные технологии в управлении общественными процессами. - Москва-Белгород, 1993. -343 с.
3. Зверева И.Ц. Проект «Социальное образование в Украине»: перспективы развития социальной работы / социальной педагогики//Практична психологія та соціальна робота. — 2002.— №5(42). — С. 20–23.
4. Иванов В. А. Социальные технологии в современном мире. - М.: Славянский диалог, 1996. - 335 с.
5. Иконникова Г.И. О понятии социальной технологии // Философские науки. 1984. -№ 5. - С.21-29.
6. Інновації у соціальних службах.: Навч.-метод, посіб. — К.: Пульсари. — 167 с.
7. Катвалюк А.Л. Социальные технологии. — Тернополь: Экон. думка, 2001.- 284 с.
8. Клинух Т. Ю. Социальные технологии: диалектика репродуктивной и продуктивной деятельности // Социальные технологии: вопросы теории и практики. — Ростов-н/Д., 1992.
9. Князев В. Н. Человек и технология. - Киев, Лыбидь, 1990. — 175 с.
10. Комплексна програма соціальної підтримки та розвитку молоді «Молодь – майбутнє Києва» на 1999–2000 роки. — К., 1999.
11. Конвенція ООН з прав дитини: шляхи практичного застосування: Метод, рек. / Упоряд. Г.М. Лактіонова та ін. — К.: Наук, світ, 2001. — 37 с.
12. Конвенція ООН про права дитини. — К.: АТ «Видавництво «Столиця», 1997. — 32 с.

13. Лактионова Г.М., Шипиленко Е.С., Братусь И.В. Инновационные формы опеки детей: международный и национальный опыт. – К.: Наук, світ, 2001. – 61 с.
14. Лем С. Сумма технологий. – М.: Мир, 1968. – 607 с.
15. Максимова Н. Ю. Воспитательная работа с социально дезадаптированными школьниками: Метод. реком. – К.: АПН Украины, Ин-т психологии, 1997.
16. Марков М. Технология и эффективность социального управления. – М.: Прогресс, 1982. - 267 с.
17. Методика социальной диагностики взаимоотношений в обществе / Теория и методика социальной работы. - М, 1994.
18. Общая психодиагностика / Под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина. - М: Изд-во МГУ, 1987. - 303 с.
19. Організація діяльності консультативних пунктів «Довіра» центрами соціальних служб для молоді: Методичний посібник / За ред. П.Б. Лазоренка, І. М. Пінчук. – К.: Держ.центр соціальн.служб для молоді, 2003.
20. Основы социальной работы: Учебник. - М.: ИНФРА-М, 2001.
21. Оцінка ефективності програми «Здоров'я та розвиток молоді». 1997–2001. – К., 2001. – 95 с.
22. Павленок П. Д. Теория, история и методика социальной работы: Уч. пособие. - М.: Изд. - торг.корпорация «Дашков и К», 2006. - 596 с.
23. Періодична національна доповідь про реалізацію Україною положень Конвенції ООН про права дитини. – К., 1998. – С. 190–206.
24. Підготовка волонтерів та їх роль у реалізації соціальних проєктів / За заг. ред. І. Звереві, Г. Лактионової. – К.: Наук, світ, 2001. – 53 с.
25. Подшивалкина В. И. Социальные технологии: проблемы методологии и практики. - Кишинев, 1997. - 352 с.
26. Почепцов Г. Г. Паблік рилейшенз: Навч. посібник. - 2-е вид., випр. і доп. - К.: Т-во «Знання», КОО, 2004.
27. Пригожий А.И. Нововведение: стимулы и препятствия. - М.: Политиздат, 1989. - 218 с.
28. Причини інституалізації і майбутнє молодих людей, які залишають заклади державної опіки: Темат. дослідж. — К. — 48 с.
29. Проблемы социодиагностики в переходный период / Материалы международной конференции. - Кривой Рог: Криворожский пед. ин-т, 1996. – 151.
30. Психология социальной работы: Уч. пособие / О.В. Александрова, О. Н. Боголюбова, Н. Л. Васильева и др. Под общ. ред. М. А. Гулиной. - Спб.: Питер, 2004.
31. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: Навч. посібник. - К.: Атіка, 2004.
32. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики: Навчальний посібник. - К.: МАУП, 2002.
33. Словарь-справочник по социальной работе / Под ред. д-ра ист. наук Е.И. Холостовой. - М.: Юрист, 2000.
34. Социальная политика: Учебник / Под общ. ред. Н. А. Волгина. - М.: Экзамен, 2002.
35. Социальная работа: Учебное пособие / Под общ. ред. В. И. Курбатова. - Ростов н/Д: Феникс, 2003.
36. Социальные технологии: Толковый словарь / Под ред. В. Н. Иванова и др. - М., 1995. - 309 с.
37. Социологический энциклопедический словарь / Редактор-координатор Г. В. Осипов. – М: НОРМА-ИНФРА-М, 1998. - 488 с.

38. Соціальна робота в Україні: Навч. посібник / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін. За заг ред. І. Д. Зверевої, Г: М. Лактіонової. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.
39. Соціальна робота: В 3 ч. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – Ч. 3.: Основи соціальної роботи / А.М. Бойко, Н.Б. Бондаренко, О.С. Брижовата та ін.; За ред. Т.В. Семігіної, І.М. Григи. – 2004. – С. 28–52.
40. Соціальна робота: навч. Посібник // Соціальна робота. Книга 2. – К.:ДДССМ, 2002.
41. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А. Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
42. Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. Теория социальных технологий: Учеб, пособие. – К.: МАУП, 2004. - 608 с.
43. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник / За ред. Т. В. Семігіної, І. І. Миговича. – К.: Академвидав, 2005.
44. Технологии социальной работы: Учебник под общ. Ред. Е. И. Холостовой. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 400 с.
45. Технология социальной работы: Учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений / Под ред. И. Г. Зайнышева. – М: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000.
46. Тюптя Л. П., Іванова І. Б. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. – К.: ВМУРОЛ «Україна», 2004.
47. Тюптя Л.Т. Проектування в соціальній роботі // Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». – Вип.: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – Т. 47. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – С. 84–87.
48. Чернявська О.В. Технології соціальної роботи: Навч.посібник. – Х.: ХНУ, 2007. – 136 с.
49. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 464 с.
50. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание, социальной реальности. – М.: Добросвет, 1999. – 596 с.